Cuntas Leithreasa 2024

Vóta 6

Oifig an Phríomh-Aturnae Stáit

Réamhrá

Mar Oifigeach Cuntasaíochta do Vóta 6, ceanglaítear orm an cuntas leithreasa don Vóta a ullmhú gach bliain agus an cuntas a chur faoi bhráid an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste lena iniúchadh.

De réir an cheanglais sin, d'ullmhaigh mé an cuntas a ghabhann leis seo ar an tsuim a caitheadh sa bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2024 ar thuarastail agus ar speansais Oifig an Phríomh-Aturnae Stáit, lena n-áirítear seirbhísí áirithe a riarann an Oifig, agus chun deontais áirithe a íoc.

Cuirtear an toradh maidir le caiteachas i gcomparáid leis na suimeanna arna ndeonú ag Dáil Éireann faoin Acht Leithreasa, 2024, lena n-áirítear an tsuim a d'fhéadfaí a úsáid mar leithreasaí i gcabhair ar mhaithe le caiteachas don bhliain.

Dlitear farasbarr €524,000 a ghéilleadh don Státchiste.

Is cuid den chuntas an ráiteas faoi pholasaithe agus faoi phrionsabail chuntasaíochta agus na nótaí 1 go 6.

Ráiteas faoi pholasaithe agus faoi phrionsabail chuntasaíochta

Cuireadh na polasaithe agus na prionsabail chaighdeánacha chuntasaíochta, maidir le cuntais leithreasa a tháirgeadh, mar atá leagtha amach ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin in imlitir 20 de 2024 chun feidhme agus an cuntas á ullmhú. Áirítear leis sin cur i bhfeidhm roinnt Caighdeán Cuntasaíochta Rialtais Láir (CGAS) a tháinig i bhfeidhm ón 1 Eanáir 2024.

Ioncam fabhraithe

Rinne an tOrdú um Ghníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta (Éilimh ar Fheidhmeanna Bainistíochta Costas a Tharmligean), 2018 (IR 191 de 2018) bainistiú éileamh i leith orduithe costas dlí (ar son agus i gcoinne an Stáit araon) a rinneadh an 29 Bealtaine 2018 nó ina dhiaidh sin a tharmligean chuig Gníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta. Tá an Oifig fós freagrach as na dámhachtainí costais dlí a bhí ann roimh an 29 Bealtaine 2018 a aisghabháil. Is ionann ioncam fabhraithe sa chuntas seo agus costais dlí a bronnadh ar an Stát a ndearnadh cáin a ghearradh orthu/a bhreithniú de bhun orduithe costas dlí a fuarthas roimh an 29 Bealtaine 2018 ach nár gnóthaíodh go hiomlán fós. Mar chuid den aistriú chuig CGAS, tá maolú faighte ag an Oifig maidir le Forálacha CGAS 19, Dliteanais Theagmhasacha agus Sócmhainní Teagmhasacha. Tá an Oifig le measúnú a dhéanamh ar in-aisghabhálacht an iarmhéid ioncaim fhabhraithe in 2025, lena sainaithnítear aon lagú ar mhéideanna in-aisghabhála.

Táillí abhcóide fabhraithe

Tá nótaí táillí a fhaightear ó abhcóide faoi réir próiseas meastóireachta cuimsitheach chun leibhéal na dtáillí atá dlite a chinneadh, rud a d'fhéadfadh a bheith éagsúil ón méid/ó na méideanna atá á lorg ag abhcóide. Is é an fabhrú ag deireadh na bliana maidir le dliteanais táillí abhcóide an méid a mheasann an Oifig, bunaithe ar thaithí a próisis mheasúnaithe le linn na bliana cuntais, mar mhéid an dliteanais a thiocfaidh chun bheith dlite.

Dímheas ar shócmhainní caipitil

Is mar seo a leanas atá na saolréanna fónta agus na rátaí gaolmhara a bhaineann le móraicmí sócmhainní caipitil:

Aicme Sócmhainne	*Saolré fhónta*	*Ráta dímheasa /amúchta*
Maoin, fearas agus trealamh	5 – 10 mbliana	10% – 20%
Sócmhainní doláimhsithe	5 bliana	20%

Ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais

Freagracht as an gcóras rialaithe inmheánaigh airgeadais

Mar Oifigeach Cuntasaíochta, admhaím an fhreagracht atá orm a chinntiú go gcoimeádann agus go bhfeidhmíonn an Oifig córas éifeachtach um rialú inmheánach airgeadais.

Cleachtaim an fhreagracht seo i gcomhthéacs na n-acmhainní atá ar fáil dom agus mo fhreagrachtaí eile mar Cheann Oifige. Ní féidir le haon chóras rialaithe inmheánaigh airgeadais ach deimhniú réasúnta agus ní deimhniú iomlán a thabhairt go bhfuil sócmhainní cosanta, idirbhearta údaraithe agus taifeadta go cuí agus go seachnaítear botúin nó neamhrialtachtaí nó go dtabharfaí faoi deara iad go tráthúil. Is próiseas leanúnach é an córas rialaithe airgeadais inmheánaigh a chothabháil agus bíonn an córas agus a éifeachtúlacht faoi athbhreithniú leanúnach.

Seirbhísí comhroinnte

Tá mo chuid freagrachtaí maidir leis na ceanglais sa chomhaontú bainistíochta seirbhísí idir an Oifig seo agus an Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte chomhlíonta agam i ndáil le seirbhísí acmhainní daonna agus seirbhísí comhroinnte párolla a sholáthar.

Bím ag brath ar litir dhearbhaithe ón Oifigeach Cuntasaíochta den Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte go bhfuil na rialuithe iomchuí curtha i bhfeidhm i ndáil le seirbhísí comhroinnte a chur ar fáil don Oifig seo.

Timpeallacht rialaithe airgeadais

Tá timpeallacht rialaithe ina bhfuil na heilimintí seo a leanas i bhfeidhm.

- Sannadh freagrachtaí airgeadais ar an leibhéal bainistíochta le cuntasacht chomhfhreagrach.
- Bunaíodh socruithe tuairiscithe ar gach leibhéal ar ar sannadh freagracht as bainistiú airgeadais.
- Bunaíodh nósanna imeachta foirmiúla chun teipeanna suntasacha rialaithe a thuairisciú agus chun gníomhaíocht cheartaitheach chuí a chinntiú.
- Tá Coiste Iniúchóireachta ar bun d'fhonn comhairle a chur ormsa maidir lena leagtar de fhreagracht orm maidir leis an gcóras um rialú inmheánach airgeadais.
- Tá fianaise ann ar nósanna imeachta maidir le príomhphróisis ghnó.
- Tá córais i bhfeidhm chun na sócmhainní a chosaint.

Rialuithe riaracháin agus tuairisciú bainistithe

Tá creat nósanna imeachta riaracháin agus tuairiscithe bainistithe rialta i bhfeidhm lena n-áirítear dualgais a dheighilt agus córas tarmligin agus cuntasachta.

- Go bhfuil córas buiséadaithe iomchuí ann agus buiséad bliantúil a bhíonn faoi athbhreithniú ag an ardbhainistíocht.
- Go ndéanann an ardbhainistíocht athbhreithnithe rialta ar thuarascálacha tréimhsiúla agus bliantúla airgeadais ina léirítear feidhmíocht airgeadais i gcoinne réamhaisnéisí.
- Go bhfuil córas bainistithe riosca i bhfeidhm taobh istigh den Oifig.
- Go bhfuil córais ann ina ndírítear ar shlándáil na gcóras TFC a chinntiú.
- Go bhfuil treoirlínte cuí rialaithe infheistíochta caipitil agus disciplíní foirmiúla bainistíochta tionscadail ann.

Iniúchóireacht inmheánach agus an Coiste Iniúchóireachta

Tá feidhm iniúchta inmheánaigh ag an Oifig a oibrítear trí chomhaontú conartha le cuideachta ghairmiúil iniúchta le pearsanra atá oilte go cuí, a fheidhmíonn de réir cairt scríofa atá faofa agam. Téann anailís ar na rioscaí airgeadais sin atá os comhair na hOifige i bhfeidhm ar a cuid oibre agus tá a cuid pleananna bliantúla iniúchta inmheánaigh, atá faofa agam féin agus ag an gCoiste Iniúchóireachta, bunaithe ar an anailís seo. Féachtar leis na pleananna sin na príomhrialuithe a chlúdach ar bhonn atrátha thar thréimhse réasúnach. Déanann mé féin agus an Coiste Iniúchóireachta an fheidhm Iniúchóireachta inmheánaí a athbhreithniú go tréimhsiúil. Tá nósanna imeachta curtha i bhfeidhm agam lena chinntiú go leantar suas tuairiscí na feidhme iniúchta inmheánaigh.

Soláthar

Cinntíonn an Oifig go bhfuil béim chuí ar dhea-chleachtas soláthair nuair a bhronntar gach conradh agus go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm chun comhlíontas gach treoirlíne iomchuí a chinntiú. €25.8 milliún a caitheadh san iomlán ar earraí, seirbhísí gairmiúla agus seirbhísí eile ar conradh in 2024.

Tá sonraí tugtha ag an Oifig faoi naoi gconradh neamhiomaíocha sa bhreis ar €25,000 (gan CBL san áireamh) sa tuairisceán bliantúil maidir le himlitir 40/2002 don Roinn Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin .

Neamhchomhlíonadh na rialacha soláthair

Chloígh an Oifig leis na treoirlínte seachas i gcás soláthraí seirbhíse amháin ar íocadh os cionn €25,000 (gan CBL san áireamh) leis. Íocadh €67,001 (gan CBL san áireamh) leis an soláthraí seirbhíse i leith seirbhísí cuntasaíochta a bhain le costais dlí. Chuir Oifig an Phríomh-Aturnae Stáit athbhreithniú i gcrích ar sholáthar sheirbhísí na gcuntasóirí costas dlí ag deireadh mhí an Mheithimh 2024. Sna blianta roimhe seo, rinneadh na seirbhísí sin a rangú mar sheirbhísí dlí. Ba é toradh an athbhreithnithe gur ghlac Oifig an Phríomh-Aturnae Stáit leis gur cheart ceanglais seirbhíse amach anseo ó mhí Iúil 2024 a sholáthar i gcomhréir le rialacha soláthair phoiblí agus go n-áireofar na seirbhísí sin i nochtadh 40/2002 go dtí go soláthródh an t-údarás conarthach ábhartha na seirbhísí i gcomhréir le treoirlínte soláthair. Tá seo curtha san áireamh anois i dtuairisceán bliantúil 40/2002 agus tá tagairt déanta orthu thuas.

Slándáil teicneolaíochta faisnéise agus cumarsáide

Cuireann an Oifig rialuithe dea-chleachtais i bhfeidhm chun príomhrioscaí slándála a bhaineann le teicneolaíocht faisnéise agus cumarsáide (TFC) a mhaolú. Déantar athbhreithniú agus uasghrádú, nuair is gá, ar bhonn leanúnach ar chórais slándála ICT

Rialuithe airgeadais agus riaracháin

Déanann an Bord Bainistíochta agus an Coiste Iniúchóireachta athbhreithniú rialta ar rialuithe. Breithníonn an Coiste Iniúchóireachta gach tuairisc iniúchta inmheánaigh.

Creat riosca agus rialaithe

Tá córas bainistithe riosca curtha i bhfeidhm ag an Oifig ina sainaithnítear agus a ndéantar tuairisciú ar phríomhrioscaí agus gníomhaíochtaí bainistithe atá á ndéanamh le dul i ngleic leis na rioscaí sin agus, a mhéid is féidir, chun na rioscaí sin a mhaolú. Tá clár riosca i bhfeidhm ina n-aithnítear na príomhrioscaí atá le sárú ag an Oifig agus tá siad sin aitheanta, measúnaithe agus tá grádáil déanta orthu de réir tábhachta. Déanann an Bord Bainistíochta an clár a athbhreithniú agus a thabhairt cothrom le dáta go leathbhliantúil. De réir thoradh na measúnuithe sin a dhéantar pleanáil agus dáileadh ar acmhainní ionas go ndéantar na rioscaí a bhainistiú chuig leibhéil inghlactha.

Tugtar mioneolas sa chlár rioscaí ar na rialuithe agus na bearta atá ag teastáil chun maolú a dhéanamh ar rioscaí agus ar an bhfreagracht as rialuithe a oibriú a leagtar ar bhaill foirne ar leith.

Monatóireacht agus athbhreithniú leanúnach

Bunaíodh nósanna imeachta foirmiúla chun monatóireacht a dhéanamh ar phróisis rialaithe agus cuirtear easnaimh rialaithe in iúl dóibh siúd atá freagrach as gníomhaíocht cheartaitheach a dhéanamh agus don lucht bainistíochta agus don Bhord Bainistíochta, nuair is ábhartha, ar bhealach tráthúil. Deimhním gur sainaithníodh príomhrioscaí agus rialuithe gaolmhara agus gur cuireadh próisis i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar oibriú na bpríomhrialuithe sin agus chun aon easnaimh shainaitheanta a thuairisciú.

Athbhreithniú ar éifeachtacht

Tá nósanna imeachta ag an Oifig chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht a nósanna imeachta bainistithe riosca agus rialaithe. Tá monatóireacht agus athbhreithniú na hOifige ar éifeachtacht an chórais um rialú inmheánach airgeadais bunaithe ar obair na n-iniúchóirí seachtracha agus inmheánacha agus na bainistíochta sinsearaí laistigh den Oifig atá freagrach as creat um rialú inmheánach airgeadais a fhorbairt agus a choinneáil.

Saincheisteanna rialaithe inmheánaigh airgeadais

Níor sainaithníodh aon laigí eile i rialú inmheánach airgeadais maidir leis an mbliain 2024 as ar eascair caillteanas ábhartha nó as a bhféadfadh caillteanas ábhartha eascairt.

Maria Browne
Oifigeach Cuntasaíochta
Oifig an Phríomh-Aturnae Stáit

24 Iúil 2025

An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste
Tuarascáil le cur faoi bhráid Dháil Éireann

Vóta 6 Oifig an Phríomh-Aturnae Stáit
Tuairim faoin gcuntas leithreasa

Rinne mé iniúchadh ar an gcuntas leithreasa do Vóta 6 Oifig an Phríomh-Aturnae Stáit don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024 faoi alt 3 d'Acht an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993.

Is é mo thuairimse go gcuirtear i láthair go cuí

- sa chuntas leithreasa fáltais agus caiteachas Vóta 6 Oifig an Phríomh-Aturnae Stáit don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024, agus
- gur ullmhaíodh an cuntas leithreasa san fhoirm a d'ordaigh an tAire Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin.

An bonn leis an tuairim

Rinne mé m'iniúchadh ar an gcuntas leithreasa i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúchóireachta (ISAnna) arna gcur i bhfeidhm ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta Uasfhoras Iniúchóireachta. Déantar cur síos ar mo fhreagrachtaí faoi na caighdeáin sin san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo. Táim neamhspleách ar Oifig an Phríomh-Aturnae Stáit agus chomhlíon mé mo chuid freagrachtaí eiticiúla eile i gcomhréir leis na caighdeáin.

Creidim go bhfuil an fhianaise iniúchta atá aimsithe agam leordhóthanach agus cuí chun bunús a chur le mo thuairim.

Tuarascáil ar an ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais agus ar nithe eile

Chuir an tOifigeach Cuntasaíochta ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais i láthair i dteannta an chuntais leithreasa. Tá cur síos déanta ar na freagrachtaí atá orm as tuairisciú ar an bhfaisnéis atá sa ráiteas, agus ar nithe eile a dtuairiscím orthu de réir eisceachta, san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo.

Níl aon rud le tuairisciú agam ina leith sin.

Seamus Mac Cárthaigh An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste

11 Lúnasa 2025

Aguisín a ghabhann leis an tuarascáil ón Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste

Freagrachtaí an Oifigigh Cuntasaíochta

Tá an tOifigeach Cuntasaíochta freagrach as an méid seo a leanas

- an cuntas leithreasa a ullmhú i gcomhréir le halt 22 den Exchequer and Audit Departments Act, 1866
- a áirithiú go mbeidh an cuntas leithreasa i gcomhréir le ceanglais na *Nósanna Imeachta um Airgeadas Poiblí* ón Roinn Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin, agus le hordacháin eile ón Aire Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin
- rialtacht na n idirbheart a áirithiú, agus
- cibé rialú inmheánach a chur chun feidhme a chinneann an tOifigeach Cuntasaíochta a bheith riachtanach chun ullmhú an chuntais leithreasa a chumasú, saor ó mhíráiteas ábhartha, cibé acu de dheasca calaoise nó earráide.

Freagrachtaí an Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste

Ceanglaítear orm faoi alt 3 d'Acht an Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993 iniúchadh a dhéanamh ar an gcuntas leithreasa agus tuairisciú air sin do Dháil Éireann á rá cibé acu, i mo thuairimse, a chuirtear na fáltais agus an caiteachas a bhaineann leis an vóta i láthair i gceart sa chuntas.

Is é an cuspóir atá agam agus an t iniúchadh á dhéanamh dearbhú réasúnach a fháil maidir le cé acu atá nó nach bhfuil an cuntas leithreasa saor ó mhíráiteas ábhartha de dheasca calaoise nó earráide. Tá dearbhú réasúnach ina ardleibhéal dearbhaithe, ach ní ráthaíocht atá ann go mbraithfear le hiniúchadh a dhéantar i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúchóireachta míráiteas ábhartha i gcónaí nuair is ann dó. Is féidir le míráitis eascairt as calaois nó earráid agus meastar go bhfuil siad ábhartha dá mba rud é, ar bhonn aonair nó ar an gcomhiomlán, go bhféadfaí a mheas le réasún go mbeadh tionchar acu ar chinntí eacnamaíocha úsáideoirí a dhéantar ar bhonn an chuntais leithreasa.

Mar chuid d'iniúchadh i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúchóireachta, feidhmím breithiúnas gairmiúil agus coinním sceipteachas gairmiúil ar feadh an iniúchta. Ar an dóigh sin,

- Sainaithním na rioscaí a bhaineann le míráiteas ábhartha a thabhairt ar an gcuntas leithreasa, agus déanaim measúnú air sin, cibé acu de dheasca calaoise nó earráide; dearaim agus feidhmím nósanna imeachta iniúchóireachta atá freagrach do na rioscaí sin; agus faighim fianaise iniúchóireachta atá leordhóthanach agus iomchuí chun bonn a sholáthar le mo tuairim. Tá riosca níos mó ag baint le gan míráiteas ábhartha a thagann as calaois a bhrath ná ceann a thagann as earráid a bhrath, ós rud é gur féidir go mbeidh claonpháirteachas, brionnú, neamhghníomhartha intinneacha, mífhaisnéisí nó sárú ar rialú inmheánach i gceist le calaois.
- Faighim tuiscint ar rialú inmheánach atá ábhartha maidir leis an iniúchadh chun nósanna imeachta iniúchóireachta atá iomchuí sna himthosca a dhearadh, ach ní dhéanaim amhlaidh chun tuairim a léiriú ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha.
- Déanaim measúnú ar cé acu a comhlíonadh nó nár comhlíonadh forálacha cuntasaíochta na *Nósanna Imeachta um Airgeadas Poiblí* na Roinn Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin.

Déanaim cumarsáid leis an Oifigeach Cuntasaíochta i leith, i measc ábhair eile, raon feidhme agus uainiú beartaithe an iniúchta agus torthaí iniúchóireachta suntasacha, lena n áirítear aon easnaimh shuntasacha sa rialú inmheánach a shainaithním le linn m'iniúchta.

Aguisín a ghabhann leis an tuarascáil ón Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste (ar ar leanúint)

Tuairiscím, mar eisceacht, más rud é, i mo thuairimse,

- Nach bhfuair mé an fhaisnéis agus na mínithe uile a d'éiligh mé le haghaidh m'iniúchta, nó
- nár leor na taifid chuntasaíochta chun gur féidir iniúchadh a dhéanamh go fonnmhar agus i gceart ar an gcuntas leithreasa, nó
- nach bhfuil an cuntas leithreasa ag teacht leis na taifid chuntasaíochta.

Tuairisciú ar an ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais

Le mo thuairim ar an gcuntas leithreasa, ní chlúdaítear ráiteas an Oifigigh Cuntasaíochta maidir le rialú inmheánach airgeadais, ná ní chuirim in iúl aon chineál conclúide dearbhaithe maidir leis sin.

I dtaca le m'iniúchadh ar an gcuntas leithreasa, ceanglaítear orm faoi na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúchóireachta an ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais a léamh agus, ar an dóigh sin, breithniú a dhéanamh ar cé acu atá an fhaisnéis atá ann ar neamhréir ábhartha leis an gcuntas leithreasa nó leis an eolas a fhaightear ann le linn an iniúchta, nó más cosúil gur tugadh míráiteas ábhartha ina leith. Más rud é, bunaithe ar an obair atá déanta agam, go dtagaim ar an gconclúid go bhfuil míráiteas ábhartha ann, ceanglaítear orm an fíoras sin a thuairisciú.

Tuairisciú ar ábhair eile

Féachaim le fianaise eile a fháil faoi rialtacht idirbheart airgeadais le linn an iniúchta. Ceanglaítear orm a thuairisciú, faoi alt 3 den Acht um Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993, má shainaithním aon chás ábhartha inarb amhlaidh nár cuireadh airgead poiblí i bhfeidhm chun na gcríoch atá beartaithe nó inarb amhlaidh nach raibh idirbhearta i gcomhréir leis na húdaráis a rialaíonn iad.

Ceanglaítear orm freisin, faoi Acht 1993, tuarascáil a ullmhú gach bliain ar cibé ábhair a eascraíonn as mo chuid iniúchtaí ar na cuntais leithreasa a mheasaim a bheith iomchuí. Sna cásanna sin, leis na tuarascálacha iniúchóireachta ar na cuntais leithreasa ábhartha tagraítear don chaibidil nó do na caibidlí ábhartha i mo *Thuarascáil bliantúil ar Chuntais na Seirbhísí Poiblí*.

Vóta 6 Oifig an Phríomh-Aturnae Stáit

Cuntas Leithreasa 2024

			2024	2023
	Soláthar meastacháin		**Toradh**	**Toradh**
	€000	**€000**	**€000**	**€000**
Caiteachas an chláir				
A Seirbhísí dlí a sholáthar				
Bunchaiteachas	50,040			
Forlíontach	3,580			
		53,620	53,450	49,485
Ollchaiteachas		**53,620**	**53,450**	**49,485**
Le hAsbhaint				
B **Leithreasaí-i-gcabhair**		**1,144**	**1,498**	**1,336**
Glanchaiteachas				
Bunaidh	48,896			
Forlíontach	3,580			
		52,476	**51,952**	**48,149**

Farasbarr

Tá an farasbarr ar an méid a soláthraíodh ar an nglanmhéid a cuireadh i bhfeidhm dlite lena ghéilleadh don Státchiste.

	2024	2023
	€	**€**
Farasbarr le géilleadh	**523,833**	**1,349,067**

Maria Browne
Oifigeach Cuntasaíochta
Oifig an Phríomh-Aturnae Stáit

11 Márta 2025

Nótaí leis an gCuntas Leithreasa

Nóta 1 Ráiteas faoin gCostas Oibriúcháin 2024

		2024	2023
	€000	**€000**	**€000**
Costas an chláir		21,438	20,744
Pá		27,685	25,567
Neamhphá		4,327	3,174
Ollchaiteachas		**53,450**	**49,485**
Le hAsbhaint			
Leithreasaí i gCabhair		**1,498**	**1,336**
Glanchaiteachas		**51,952**	**48,149**
Athruithe ar shócmhainní caipitil			
Réadmhaoin, fearas agus trealamh (nóta 2.1)			
Ceannacháin	(67)		
Dímheas	126		
Caillteanas ar dhiúscairtí	14		
Sócmhainní doláimhsithe (nóta 2.2)			
Ceannacháin	(24)		
Amúchadh	69		
Caillteanas ar dhiúscairtí	2		
		120	172
Athruithe ar ghlansócmhainní reatha			
Méadú ar réamhíocaíochtaí	(77)		
Laghdú ar ioncam fabhraithe	31		
Méadú ar speansais fhabhraithe	113		
		67	510
Caiteachas díreach		**52,139**	**48,831**
Caiteachas a tabhaíodh in áit eile			
Glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara (nóta 1.1)		5,438	5,512
Measchíosanna		865	865
Glanchostas an chláir		**58,442**	**55,208**

1.1 Glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara

Tá suim an ghlanchaiteachais ar sheirbhísí gaolmhara comhdhéanta de na suimeanna seo a leanas maidir le Vóta 6 a tabhaíodh in áit eile.

		2024	2023
		€000	**€000**
Vóta 12	Aoisliúntas agus Liúntais Scoir	3,566	3,868
Vóta 13	Oifig na nOibreacha Poiblí	1,795	1,570
Vóta 18	Oifig na Seirbhísí Comhroinnte Náisiúnta	38	38
Vóta 43	Oifig Phríomh-Oifigeach Faisnéise an Rialtais	39	36
		5,438	**5,512**

Nóta 2 Ráiteas ar an Staid Airgeadais ag an 31 Nollaig 2024

	Nóta	2024	2023
		€000	**€000**
Sócmhainní Seasta			
Maoin, fearas agus trealamh	2.1	188	261
Sócmhainní doláimhsithe	2.2	53	100
		241	**361**
Sócmhainní reatha			
Banc agus airgead tirim	2.3	1,621	1,284
Réamhíocaíochtaí	2.4	502	425
Ioncam fabhraithe	2.5	9,671	9,702
Iarmhéideanna dochair eile	2.6	636	571
		12,430	**11,982**
Lúide			
Dliteanais reatha			
Speansais fhabhraithe	2.7	4,931	4,818
Iarmhéideanna creidmheasa eile	2.8	2,106	1,849
Glanmhaoiniú Státchiste	2.9	151	6
		7,188	**6,673**
Glansócmhainní reatha		**5,242**	**5,309**
Glansócmhainní		**5,483**	**5,670**
Arna Léiriú ag:			
Cuntas maoinithe an Stáit	2.10	**5,483**	**5,670**

2.1 Réadmhaoin, gléasra agus trealamh

	Trealamh oifige agus TF	Troscán agus feistis	Iomlán
	€000	€000	€000
Costas nó luacháil			
Ag an 1 Eanáir 2024	1,600	1,553	3,153
Suimeanna Breise	67	—	67
Diúscairtí	(284)	(5)	(289)
Ag an 31 Nollaig 2024	1,383	1,548	2,931
Dímheas carntha			
Ag an 1 Eanáir 2024	1,408	1,484	2,892
Dímheas don bhliain	108	18	126
Dímheas ar dhiúscairtí	(270)	(5)	(275)
Ag an 31 Nollaig 2024	1,246	1,497	2,743
Glansócmhainní			
Ag an 31 Nollaig 2024	**137**	**51**	**188**
Ag an 31 Nollaig 2023	192	69	261

2.2 Sócmhainní doláimhsithe

	Bogearraí a fuarthas agus a forbraíodh	Iomlán
	€000	€000
Costas nó luacháil		
Ag an 1 Eanáir 2024	993	993
Suimeanna Breise	24	24
Diúscairtí	(186)	(186)
Ag an 31 Nollaig 2024	831	831
Amúchadh carntha		
Ag an 1 Eanáir 2024	893	893
Amúchadh don bhliain	69	69
Amúchadh ar dhiúscairtí	(184)	(184)
Ag an 31 Nollaig 2024	778	778
Glansócmhainní		
Ag an 31 Nollaig 2024	**53**	**53**
Ag an 31 Nollaig 2023	100	100

2.3 Banc agus airgead tirim [a]

ag an 31 Nollaig	2024 €000	2023 €000
Iarmhéideanna agus airgead tirim PMG	1,613	1,278
Iarmhéid an chuntais bainc tráchtála	8	6
	1,621	**1,284**

Nóta [a] Coinníonn an CSSO líon cuntas bainc ar iontaobhas thar ceann ranna agus oifigí cliant agus tríú páirtí a bhíonn páirteach in idirbhearta maoine. Ní dhéantar aon airgead atá dlite do vóta an CSSO ná a íoctar ó vóta an CSSO a tharchur trí na cuntais bhainc seo. B'ionann an méid a bhí coinnithe i gcuntais bhainc den chineál seo ag deireadh na bliana 2024 agus €2.58 milliún (2023: €13.29 milliún).

2.4 Réamhíocaíochtaí

ag an 31 Nollaig	2024 €000	2023 €000
Bogearraí agus cothabháil eile	342	272
Seirbhísí eolais	134	109
Réamhíocaíochtaí eile	26	44
	502	**425**

2.5 Ioncam fabhraithe

ag an 31 Nollaig	2024 €000	2023 €000
Iarmhéid tosaigh an 1 Eanáir	9,702	9,728
Fáltais airgid	(31)	(26)
Iarmhéid deiridh an 31 Nollaig	**9,671**	**9,702**

2.6 Iarmhéideanna dochair eile

ag an 31 Nollaig	2024 €000	2023 €000
Tuarastail infhorchúitithe	615	557
Scéim maidir le pas infhorchúitithe taistil	13	12
An scéim um rothaíocht chun na hoibre inforchúitithe	8	2
	636	**571**

2.7 Ioncam fabhraithe

ag an 31 Nollaig	**2024**	**2023**
	€000	**€000**
Táillí abhcóidí	3,364	4,555
Speansais ghinearálta dlí	46	71
Taisteal agus cothabháil	4	—
Oiliúint agus forbairt	46	7
Seirbhísí oibriúcháin, soláthairtí agus trealamh éagsúil	25	35
Infheistíocht chaipitil dhigitigh agus speansais TF	57	89
Speansais áitribh	3	32
Athbhreithnithe beartais, seirbhísí sainchomhairleoireachta agus taighde	18	3
Seirbhísí seachtracha dlí	19	26
Párolla (nóta 2.13)	895	—
Saoire bhliantúil (nóta 2.13)	454	—
	4,931	**4,818**

2.8 Iarmhéideanna creidmheasa eile

ag an 31 Nollaig	**2024**	**2023**
	€000	**€000**
Méideanna dlite don stáit		
Cáin ioncaim	507	482
Árachas sóisialach pá-choibhneasa	306	281
Cáin shiarchoinneálach ar sheirbhísí gairmiúla	785	540
Ranníocaíochtaí pinsin	—	—
Cáin bhreisluacha	2	29
Oifig na nOibreacha Poiblí	—	3
Bliain oibre níos giorra	2	2
Cáin mhaoine áitiúil	1	1
	1,603	1,338
Maoin stáit: eastáit eiséata [a]	503	511
	2,106	**1,849**

Nóta [a] Tá an t-iarmhéid seo iníoctha leis an Stát chomh maith. Taispeántar ar leithligh é sa tábla thuas mar go n-eascraíonn na méideanna eile uilig atá dlite don Stát as oibríochtaí leanúnacha an CSSO agus baineann an figiúr atá luaite le heastáit eiséata le hairgead tirim a bailíodh ó thríú páirtithe seachtracha ina bhfuil an CSSO ag fanacht ar threoracha diúscartha.

2.9 Glanmhaoiniú Státchiste

ag an 31 Nollaig	**2024**	**2023**
	€000	**€000**
Farasbarr le géilleadh	524	1,349
Deontas ón Státchiste nár tarraingíodh	(373)	(1,343)
Glanmhaoiniú Státchiste	**151**	**6**
Arna Léiriú ag:		
Féichiúnaithe		
Banc agus airgead tirim	1,621	1,284
Iarmhéideanna dochair: fionraí	636	571
	2,257	1,855
Creidiúnaithe		
Dlite don Stát	(1,603)	(1,338)
Iarmhéideanna creidmheasa: fionraí	(503)	(511)
	(2,106)	(1,849)
	151	**6**

2.10 Cuntas an mhaoinithe stáit

	Nóta		**2024**	**2023**
		€000	**€000**	**€000**
Iarmhéid ag an 1 Eanáir			5,670	6,340
Eisíocaíochtaí ón Vóta				
Soláthar meastacháin	Cuntas	52,476		
Farasbarr le géilleadh	Cuntas	(524)		
Glanvóta			51,952	48,149
Caiteachas a tabhaíodh in áit eile	1.1		5,438	5,512
Míreanna neamhairgid: Measchíos	1		865	877
Glanchostas an chláir	1		(58,442)	(55,208)
Iarmhéid ag an 31 Nollaig			**5,483**	**5,670**

2.11 Ceangaltais

amhail an 31 Nollaig	**2024**	**2023**
	€000	**€000**
Earraí agus seirbhísí a fháil	**1,364**	**1,136**

2.12 Dliteanais aibí

amhail an 31 Nollaig	2024	2023
	€000	**€000**
Meastachán ar dhliteanais aibithe nach raibh urscaoilte ag deireadh na bliana	**216**	**111**

2.13 Tionchar na n-athruithe beartas cuntasaíochta i 2024

Cuireadh naoi gcaighdeán cuntas (CGAS) aíochta rialtais láir nua i bhfeidhm ó dháta an 1 Eanáir 2024. Bhí an tionchar seo a leanas ag an gcur chun feidhme ar iarmhéid maoinithe an Stáit.

	2024
	€000
Fabhrú párolla [a]	(895)
Fabhrú saoire bliantúla [a]	(454)
	(1,349)

Nóta [a] CGAS 39A Sochair Fostaithe Cuid A

Nóta 3 Caiteachas Vóta

Anailís ar chaiteachas riaracháin

Tá an caiteachas riaracháin atá leagtha amach thíos san áireamh i gClár A, chun costais iomlána na gclár a chur i láthair.

				2024		2023
				Soláthar meastacháin	Toradh	Toradh
			€000	€000	€000	€000
i	Tuarastail, pá agus liúntais					
		Bunchaiteachas	28,482			
		Forlíontach	(179)			
				28,303	27,685	25,567
ii	Taisteal agus cothabháil			90	60	70
iii	Oiliúint agus forbairt			440	407	356
iv	Seirbhísí oibriúcháin, soláthairtí agus trealamh éagsúil					
		Bunaidh	530			
		Forlíontach	200			
				730	854	784
v	Infheistíocht chaipitil dhigitigh agus speansais TF					
		Bunaidh	1,378			
		Forlíontach	580			
				1,958	1,999	1,056
vi	Speansais áitribh					
		Bunaidh	750			
		Forlíontach	29			
				779	783	693
vii	Athbhreithnithe beartais, seirbhísí sainchomhairleoireachta agus taighde					
		Bunaidh	150			
		Forlíontach	50			
				200	224	215
				32,500	**32,012**	**28,741**

Nóta [a] Athraíodh an anailís ar fho-cheannteidil riaracháin neamhphá mar chuid den phróiseas chun na fo-cheannteidil riaracháin a nuachóiriú ar fud na gcuntas a vótáladh. Tá athanailís déanta ar fhigiúirí comparáideacha 2023 chun an struchtúr nua a léiriú.

Athrúcháin shuntasacha

Tá na cúiseanna le hathrúcháin shuntasacha (+/- 25% agus €100,000) i gcaiteachas riaracháin leagtha amach thíos.

iv Seirbhísí oibriúcháin, soláthairtí agus trealamh éagsúil

Soláthar meastacháin €530,000; toradh €854,000

Ba mar gheall ar mheascán de chostais oibriúcháin mhéadaithe (lena n-áirítear, inter alia, tomhaltáin TF agus stáiseanóireacht) agus costais mhéadaithe chun rochtain a fháil ar bhunachair sonraí éagsúla maidir le heolas dlíthiúil a tharla an róchaiteachas €324,000 faoin bhfo-cheannteideal seo.

v Infheistíocht chaipitil dhigitigh agus speansais TF

Soláthar meastacháin €1.378 milliún; toradh €1.999 milliún

Ba mar gheall ar uasghrádú riachtanach ar chóras bainistithe cásanna agus taifead a tharla róchaiteachas €621,000 faoin bhfo-cheannteideal seo.

Clár A Seirbhísí dlí a sholáthar

				2024		2023
				Soláthar meastacháin	**Toradh**	**Toradh**
				€000	**€000**	**€000**
A.1	Riarachán – pá					
		Bunaidh	28,482			
		Forlíontach	(179)			
				28,303	27,685	25,567
A.2	Riarachán - neamhphá					
		Bunaidh	3,338			
		Forlíontach	859			
				4,197	4,327	3,174
A.3	Seirbhísí seachtracha dlí					
		Bunaidh	220			
		Forlíontach	50			
				270	291	225
A.4	Táillí abhcóide					
		Bunaidh	17,000			
		Forlíontach	3,000			
				20,000	20,408	19,500
A.5	Speansais ghinearálta dlí					
		Bunaidh	1,000			
		Forlíontach	(150)			
				850	739	1,019
				53,620	**53,450**	**49,485**

Nóta As an gcaiteachas dlí a tabhaíodh faoi A.3 go A.5 thuas, íocadh €21.2 milliún amach thar ceann 35 roinn/vóta in 2024 (2023: €20.23 milliún, 29 roinn/vóta).

Athrúcháin shuntasacha

Déantar cur síos sa mhír seo a leanas ar na cúiseanna a raibh athruithe suntasacha i gceist i gcaiteachas neamhriaracháin chláir (+/- 5% agus €100,000).

A.4 Táillí abhcóide

Soláthar meastacháin €17.0 milliún; toradh €20.408 milliún

Ba mar thoradh ar nádúr éileamh-bhunaithe táillí abhcóide a raibh caiteachas breise €4.08 milliún ann i gcoibhneas leis an soláthar meastacháin.

A.5 Speansais ghinearálta dlí

Soláthar meastacháin €1.00 milliún; toradh €740,000

Ba mar thoradh ar an neamhchinnteacht a bhaineann leis an dul chun cinn a dhéantar i dtaobh cásanna cúirte sna cúirteanna an tsábháil €260,000 i gcaiteachas a bhain leis an soláthar measta.

Nóta 4 Fáltais

4.1 Leithreasaí-i-gcabhair

		2024		2023
		Soláthar meastacháin	**Réadaithe**	**Réadaithe**
		€000	**€000**	**€000**
1	Costais agus táillí a fuair Oifig an Phríomh-Aturnae Stáit	143	468	428
2	Fáltais ó ranníocaíochtaí breise aoisliúntais ar luach saothair seirbhíse poiblí	1,000	1,019	898
3	Ilghnéitheach	1	11	10
		1,144	**1,498**	**1,336**

Athrúcháin shuntasacha

Leagtar amach anseo a leanas na cúiseanna a bhí le hathruithe suntasacha i leithreasaí-i-gcabhair (+/- 5% agus €100,000).

1 Costais agus táillí a fuair Oifig an Phríomh-Aturnae Stáit

Soláthar meastacháin €143,000; réadaithe €468,000

Ba é ba chúis leis an bhfáltas breise €325,000 don bhliain ná leibhéal aisghabhála costais a bhí níos airde ná mar a bhíothas ag súil leis, go háirithe i sé chás arbh fhiú €320,000 san iomlán iad.

4.2 Fáltais bhreise iníoctha leis an Státchiste

	2024 €000	2023 €000
Iarmhéid ag an 1 Eanáir	—	—
Fáltais faoi ailt 10 agus 28 den Acht Maoine Stáit, 1954	661	1
Fáltais faoi alt 31 den Acht Maoine Stáit, 1954	—	—
Aistrithe chuig an Státchiste	(661)	(1)
Iarmhéid ag an 31 Nollaig	**—**	**—**

Nóta 5 Foireann agus Luach Saothair

5.1 An líon fostaithe

Coibhéis lánaimseartha	**2024**	**2023**
Foireann CSSO dírithe ar phríomhghníomhaíochtaí	360	341
Foireann CSSO ag obair ar thionscadail dlí ar leith do chliantranna/cliantoifigí	21	11
	381	**352**

5.2 Pá

	2024 €000	2023 €000
Pá	26,680	23,848
Liúntais ard-dualgas, le haghaidh dualgais speisialta nó dualgais bhreise	196	151
Liúntais eile	9	8
Ragobair	33	27
PRSI Fostóra	2,702	2,367
Pá comhlán iomlán	**29,620**	**26,401**
Aisghabhálacha ó ranna/oifigí eile	(1,935)	(834)
Glanphá iomlán	**27,685**	**25,567**

5.3 Liúntais agus íocaíochtaí ragoibre

	Líon na bhfaighteoirí	Faighteoirí a fuair €10,000 nó níos mó	An íocaíocht aonair is mó	
			2024	2023
			€	€
Dualgais níos airde, dualgais speisialta nó dualgais bhreise	41	7	14,600	10,362
Liúntais eile	4	—	2,128	2,333
Ragobair	6	—	8,878	7,432
Luach saothair breise i níos mó ná catagóir amháin	4	4	14,190	12,675

5.4 Bandaí pá fhostaithe na hOifige

Is mar seo a leanas a bhí líon fostaithe na hOifige a raibh a gcuid sochair iomlána fostaithe (lena n-áirítear bunphá, liúntais, ragobair; seachas ÁSPC an fhostóra, costais phinsin an fhostóra) don bhliain airgeadais idir €20,000 agus €59,999 agus thit siad laistigh de gach banda €10,000 ó níos mó ná €60,000.

Bandaí pá (€)		Líon na bhFostaithe	
Ó	Go dtí	2024	2023
20,000	59,999	226	218
60,000	69,999	13	21
70,000	79,999	15	17
80,000	89,999	25	62
90,000	99,999	78	53
100,000	109,999	36	15
110,000	119,999	16	12
120,000	129,999	6	8
130,000	139,999	4	1
140,000	149,999	2	—
150,000	159,999	1	1
160,000	169,999	1	—
170,000	179,999	1	3
180,000	189,999	1	—
190,000	199,999	—	—
200,000	209,999	—	—
210,000	219,999	—	1
220,000	229,999	1	—

5.5 Luach saothair agus sochair an Oifigigh Cuntasaíochta

Is mar seo a leanas a bhí luach saothair agus sochair inchánacha an Oifigigh Cuntasaíochta don bhliain airgeadais:

	2024 €000	2023 €000
Bunphá	**225**	**215**

Níl luach na sochar scoir a saothraíodh sa tréimhse san áireamh thuas. Is ball den scéim pinsean roimh 1995 an tOifigeach Cuntasaíochta agus i dtaca leis sin ní théann a cuid teidlíochtaí ina leith thar théarmaí caighdeánacha na scéime sin.

5.6 Socruithe luach saothair eile

Rinneadh triúr státseirbhíseach a bhí ar scor agus ag fáil pinsean státseirbhíse a fhostú arís ar bhonn táille *ad hoc* ar bhoird agallaimh do chomórtais ar chostas iomlán €8,970. Bhí na híocaíochtaí a rinneadh ag teacht le prionsabail an Achta um Pinsin na Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair agus Forálacha Eile) 2012.

Ní áirítear sa chuntas seo caiteachas i ndáil le ceathrar oifigeach a bhí ag fónamh lasmuigh den Oifig ar feadh 2024 ar fad nó cuid di i ranna/oifigí Rialtais eile.

5.7 Ró-íocaíochtaí párolla

ag an 31 Nollaig	Líon na bhfaighteoirí	2024 €	2023 €
Ró-íocaíochtaí	45	82,264	22,561
Pleananna aisghabhála i bhfeidhm	8	21,789	12,053

Nóta 6 Ilghnéitheach

6.1 Díscríobh

Rinneadh na suimeanna seo a leanas a dhíscríobh i rith na bliana

	2024 €000	2023[a] €000
Aturnaetha Stáit	—	25

Nóta [a] Is ionann an méid a díscríobhadh agus caiteachas gan choinne ag aturnaetha Stáit áitiúla le linn na tréimhse 2004 go 2007 a mheastar a bheith neamh-inghnóthaithe.